

*Nieuwe elfdelige serie werpt licht op
kunstkritische opvattingen en posities in Nederland*

*Uniek naslagwerk over de waardering van moderne en
hedendaagse kunst*

Canon van de Nederlandse kunstkritiek

Kunstkritiek in Nederland 1885-2015

Al minstens een halve eeuw staan de functie en relevantie van de kunstkritiek en de taak van de criticus ter discussie. De nieuwe reeks *Kunstkritiek in Nederland 1885-2015* plaatst dit steeds weer oploeiende debat, dat door de opmars van digitale media actueel is geworden, in een historisch perspectief. In elf delen, die vanaf voorjaar 2014 verschijnen, biedt de reeks een uniek en representatief overzicht van de Nederlandse kunstkritiek. Op 4 april 2014 is de feestelijke presentatie in het Stedelijk Museum Amsterdam, met medewerking van journalist en presentator Wim Brands. De eerste delen, *De terugkeer van het schilderen* en *De schilderkunst in een kritiek stadium?* worden dan gepresenteerd.

Elfdelige reeks

Deze elfdelige reeks vormt een uniek naslagwerk over de waardering van de moderne en hedendaagse beeldende kunst. Een zorgvuldige selectie van enkele honderden, integraal opgenomen, teksten van toonaangevende critici – kunstkritieken, journalistieke bijdragen, interviews en essays – biedt een breed publiek toegang tot belangwekkende kunst- en cultuurhistorische ontwikkelingen vanuit het perspectief van de Nederlandse kunstkritiek. In inleidende essays en biografieën van de gebloemleesde critici wordt uitvoerig stilgestaan bij de rol die kunstkritiek heeft gespeeld en speelt in de beeldvorming van moderne en hedendaagse kunst.

De reeks is het resultaat van een ambitieus samenwerkingsproject van een groep Nederlandse kunsthistorici, onder redactie van initiatiefnemer Peter de Ruiter en Jonneke Jobse. Publicatie wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

Kunstkritiek in Nederland 1885-2015 richt zich op een breed in kunst en cultuur geïnteresseerd publiek en is een onmisbaar naslagwerk voor museummedewerkers, docenten en studenten van universiteiten, kunstacademies, scholen voor journalistiek en vanzelfsprekend voor kunstredacties van dag- en weekbladen en vaktijdschriften.

Presentatie

De boekpresentatie van de eerste twee delen vindt plaats op vrijdagmiddag 4 april in het auditorium van het Stedelijk Museum Amsterdam met medewerking van Wim Brands en anderen. Het programma volgt later.

De terugkeer van het schilderen *Kunstkritische opvattingen over een ijzersterk medium 1975-1989*
auteur: Peter de Ruiter

€ 34,50 | verschijnt 4 april 2014 | Nederlandse editie ISBN 978-94-6208-125-3 | paperback | 288 p | 17 x 24 cm | geïllustreerd (75 kleur) | redactie: Peter de Ruiter, Jonneke Jobse | design: Gert Jan Slagter | nai010 uitgevers i.s.m. het Prins Bernhard Cultuurfonds met steun van Stichting Charema en AICA Nederland.

- > *De kleurrijke kunst van de jaren tachtig*
- > *Beeldbepalende kritieken over Baselitz, Clemente, Kiefer, Lüpertz, Polke en Soutine*
- > *Eerste deel van de reeks Kunstkritiek in Nederland 1885-2015*

Omstreeks 1975, na een periode waarin pop art, minimal art en conceptuele kunst sterk in de belangstelling hadden gestaan, hield niemand er rekening mee dat het aloude metier van het schilderen spoedig de aandacht zou opeisen. Schilders uit binnen- en buitenland, onder wie Walter Dahn, René Daniëls en Julian Schnabel, traden nadrukkelijk op de voorgrond in galerierepresentaties, prestigieuze musea en groots opgezette exposities. Kunstenaars als Georg Baselitz, Anselm Kiefer en Markus Lüpertz hielden de gemoederen toen al geruime tijd bezig. Hoe reageerden Nederlandse kunstcritici op de terugkeer van het schilderen? Recensies van onder anderen Betty van Garrel, Carel Blotkamp, Rudi Fuchs, Lily van Ginneken, Paul Groot, Pieter Heynen, Philip Peters, Anna Tilroe en Janneke Wesseling geven antwoord op deze vraag.

Peter de Ruiter is verbonden aan de opleiding Kunstgeschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen. Hij publiceert over twintigste-eeuwse kunst en kunstkritiek en is hoofdredacteur van de reeks.

De schilder-kunst in een kritiek stadium?
Critici in debat over realisme en abstractie in een tijd van wederopbouw en Koude Oorlog 1945-1960
auteur: Jonneke Jobse

€ 34,50 | verschijnt 4 april 2014 | Nederlandse editie ISBN 978-94-6208-124-6 | paperback | 288 p | 17 x 24 cm | geïllustreerd (75 kleur) | redactie: Peter de Ruiter, Jonneke Jobse | design: Gert Jan Slagter | nai010 uitgevers i.s.m. het Prins Bernhard Cultuurfonds met steun van Stichting Charema en AICA Nederland.

- > *Het debat over abstracte en figuratieve kunst na de Tweede Wereldoorlog*
- > *Beeldbepalende kritieken over het werk van Appel, Beckmann, Kandinsky, Klee, Mondriaan, Picasso, Pollock en Charley Toorop*
- > *Tweede deel in de reeks Kunstkritiek in Nederland 1885-2015*

In dit boek staat het debat centraal dat na de Tweede Wereldoorlog werd gevoerd over abstracte en figuratieve kunst. Er barstte een polemiek los over de richting die de schilder-kunst in de nabije toekomst zou moeten volgen: kon worden voortgegaan op de weg die neorealisten als Pyke Koch en Carel Willink in de jaren dertig waren ingeslagen of zouden kunstenaars zich opnieuw moeten laten inspireren door de abstracte kunst van Piet Mondriaan of Wassily Kandinsky? Recensies van onder anderen Cees Doelman, Jan Engelman, Gerrit Kouwenaar, J.M. Prange, Hans Redeker, Lambert Tegenbosch en Charles Wentinck laten zien hoezeer de kunstkritiek in de jaren 1945-1960 politiek en levensbeschouwelijk gekleurd was.

Jonneke Jobse is kunsthistoricus. Zij publiceert regelmatig over naoorlogse kunst en is redacteur van de reeks.

Te verschijnen delen:

- *De terugkeer van het schilderen. Kunstkritische opvattingen over een ijzersterk medium 1975-1989* (maart 2014) Peter de Ruiter
- *De schilderkunst in een kritiek stadium? Critici in debat over realisme en abstractie in een tijd van wederopbouw en Koude Oorlog 1945-1960* (maart 2014) Jonneke Jobse
- *Verstrengeling van traditie en vernieuwing. Kunstkritiek tijdens het Nederlands fin-de-siècle 1885-1905* (oktober 2014) Lieske Tibbe
- *Kunstkritiek als symbool voor een nieuwe wereldorde. Over globalisering, kunstmarkt en veranderende onderzoeks- en presentatiemodellen in de hedendaagse kunst 1989-2012* (december 2014) Ingrid Commandeur
- *Realisme in Nederland. Kunstkritische posities 1925-1945* (maart 2015) Mieke Rijnders
- *Kunstkritiek als exact vak? Kunsthistorici als critici 1960-2000* (maart 2015) Rogier Schumacher
- *What's happening? Neo-avant-garde en de Nederlandse kunstkritiek 1958-1975* (oktober 2015) Jonneke Jobse en Catrien Schreuder
- *Van sintels vuurwerk maken. De ontvangst in de kunstkritiek van de vroegmoderne kunst in Nederland 1905-1925* (oktober 2015) Marijke de Groot en Jan de Vries
- *Het bewegende beeld in woord. Film- en videokunst in het kunstkritische debat 1965-2010* (maart 2016) Sander Kletter
- *Kunst of massamedium? Fotografiecritiek in Nederland sinds 1975* (maart 2016) Frits Gierstberg en Anne Ruygt
- *Naar een nieuwe opvatting van kunstkritiek: Kasper Niehaus, A.M. Hammacher, W. Jos. de Gruyter en Jan Engelman* (maart 2016) Peter de Ruiter

Noot voor de redactie

Voor meer informatie en voor de aanvraag van een recensie-exemplaar of interviews met de redacteuren: Esmeralda Eggen, pr/marketing nai010 uitgevers: 010-2010132 of press@nai010.com.